

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 24 september 2019

Portefeuillehouder(s) : Wethouder De Weger

Portefeuille(s) : Energietransitie

Contactpersoon : K. Beek

Tel.nr. : 8699

E-mailadres : beek.k@woerden.nl

Onderwerp:

Stand van zaken olie- en gaswinning Papekopveld

Kennisnemen van:

De stand van zaken omtrent het Papekopveld.

Inleiding:

In 2015 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om olie- en gaswinning tegen te gaan. Tot op heden wordt er niet gewonnen uit het veld. De eigenaar van de concessie, het Canadese Vermilion, heeft tijdens een recent overleg aangegeven nog geen concrete plannen te hebben voor exploitatie. Tegelijkertijd gaf Vermilion aan van plan te zijn om voor 2030 gas te gaan winnen uit het Papekopveld.

Kernboodschap:

De discussie over gaswinning in Groningen heeft ertoe geleid dat gaswinning maatschappelijk gezien steeds meer onder vuur is komen te liggen. Deels in antwoord daarop heeft de Rijksoverheid in 2018 besloten om te streven naar het sluiten van de gaskraan in Groningen in 2030. Gelet op het belang van aardgas in Nederland, onder meer voor de industriële en huishoudelijke warmtevoorziening, en het gebruik in industriële processen, is het vooralsnog noodzakelijk om een alternatief voor de productie te vinden.

De minister van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) heeft daarom in 2018 een nieuwe koers uitgezet om de leveringszekerheid te waarborgen om het streven te halen zonder Nederland in de kou te zetten. Een belangrijk onderdeel in deze nieuwe strategie is weggelegd voor winning uit zogenaamde "kleine velden", zoals het Papekopveld onder Woerden.

Van belang is dat de boorput op het grondgebied van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk ligt, en dat het primaat van de beslissingen daaromtrent dan ook bij deze gemeente ligt. In veel gevallen worden gemeenten die ook getroffen worden door eventuele winning, waaronder Woerden, hier wel in een adviserende rol bij betrokken. De komende maanden zullen verschillende acties worden ondernomen om voor de gemeente Woerden een sterkere positie op te bouwen om eventuele winning tegen te gaan. Een daarvan is dat het college de raad het voorstel heeft voorgelegd om uit te spreken dat er geen ruimte is voor olie- en gaswinning in de regionale energiestrategie van de U16.

Eerder dit jaar is het actiecomité Laat Woerden Niet Zakken omgevormd tot een stichting. Het contact met de stichting wordt voortgezet, en waar mogelijk uitgebreid. Op bestuurlijk niveau wordt twee keer per jaar

overlegd met stichting Laat Woerden Niet Zakken. Daarnaast blijkt uit gesprekken met omliggende gemeenten, alsmede de beide provincies, dat deze zich allen verzetten tegen eventuele olie- en gaswinning.

Overleg ministerie van EZK, gemeente Bodegraven-Reeuwijk en Vermilion

Begin 2019 heeft de gemeente Woerden overleg gehad met EZK. Tijdens dit overleg heeft Wethouder De Weger nogmaals benadrukt dat bewoners, raad en college van Woerden tegen olie- en gaswinning uit het Papekopveld zijn. Ook is geïnformeerd naar wat er bij het ministerie van EZK bekend is over de plannen van Vermilion. Het ministerie van EZK gaf aan dat er voor het Papekopveld geen geldig winningsplan is en dat Vermilion voor zover bekend bij het ministerie geen concrete plannen voor het indienen van een winningsplan voor het Papekopveld heeft. Tijdens het overleg met het ministerie van EZK is afgesproken dat het ministerie van EZK een vervolgesprek zou organiseren met Vermilion en de gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

Het overleg met Vermilion heeft in juli plaatsgevonden. Tijdens dit gesprek heeft Vermilion aangegeven geen concrete plannen te hebben voor gaswinning en ook (nog) niet te werken aan een nieuw winningsplan. Vermilion is wel van plan om voor 2030 te beginnen met gaswinning uit het Papekopveld.

Wethouder De Weger heeft richting Vermilion uitgesproken dat er geen draagvlak voor olie- en gaswinning is bij bewoners, raad en college van Woerden. Ook is aangegeven dat het ministerie van EZK en Vermilion te zijner tijd zelf hun plannen mogen komen toelichten aan bewoners van Woerden.

De komende maanden staan daarom, net als de afgelopen tijd, in het teken van het zoeken naar mogelijkheden om enerzijds het gesprek met Vermilion aan te gaan om hen te overtuigen om het veld niet te exploiteren, en anderzijds om de juiste omstandigheden te creëren om een eventuele winning tegen gaan.

Bestuurlijk platform voor mijnbouwgemeenten

De gemeente Woerden heeft zitting in het bestuurlijk platform voor mijnbouwgemeenten. Via dit overleg heeft de gemeente Woerden commentaar kunnen leveren op het schadeprotocol kleine gasvelden. Daarbij is er onder andere voor gepleit om beter te leren van de situatie in Groningen, bijvoorbeeld waar het gaat om het omdraaien van de bewijslast. In het voorgestelde schadeprotocol kleine gasvelden is het aan bewoners om aan te tonen dat de schade veroorzaakt wordt door olie- en gaswinning. De operators van kleine gasvelden en het ministerie van EZK benadrukken dat de kans op schade erg klein is bij kleine gasvelden. De gemeente Woerden ziet dan ook niet in waarom de bewijslast niet omgedraaid kan worden.

Inbreng internetconsultatie mijnbouwwet t.b.v. aardwarmte

Het ministerie van EZK heeft eerder dit jaar een internetconsultatie gehouden over een wijziging van de mijnbouwwet ten behoeve van aardwarmte. Het college heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om te reageren op dit wetsvoorstel, u vindt de reactie in bijlage 19U.15560. In deze reactie geeft het college aan dat ze positief kritisch staat tegenover de ontwikkeling van aardwarmte. Het college heeft dezelfde voorwaarden meegegeven als in het advies over het voornemen van de provincie Utrecht ten aanzien van een onderzoek naar aardwarmte (zie ook raadsinformatiebrief [19R.00054](#) d.d. 5 februari 2019).

Het college heeft ook een aantal zorgpunten met betrekking tot het wetsvoorstel aangedragen in de internetconsultatie. Op de eerste plaats de risico's van aardwarmte. De winning van aardwarmte is net als gaswinning een mijnbouwactiviteit met de daarbij behorende risico's op bodembeweging en corrosie aan leidingen. De kans op geïnduceerde bevingen is kleiner dan bij winning van aardgas, dat betekent niet dat deze kans afwezig is. Zoals ook blijkt uit een recente beving bij een geothermiecentrale van het Vlaamse onderzoeksinstituut VITO met een kracht van 2.1 op de schaal van Richter (zie bijlage). De Nederlandse toezichthouder concludeerde eerder dit jaar ook dat nog niet alle exploitanten van aardwarmtebronnen een goedwerkend veiligheidsbeheerssysteem hebben.

De gemeente Woerden constateert ook dat de mijnbouwwet in essentie een economische wet is en blijft. Deze wet is gericht op het planmatig en economisch uitnutten van de ondergrond. Het college vindt dat niet meer van deze tijd en is van mening dat de mijnbouwwet omgevormd dient te worden in de geest van de Omgevingswet, waarbij een integrale afweging van omgevingsbelangen voorop staat.

Het wetsvoorstel biedt naar mening van het college van Woerden ook onvoldoende waarborgen tegen het winnen van olie en (schalie)gas (onvermijdelijke delfstoffen in het wetsvoorstel). Het college vindt dat gas- en/of oliewinning geen middel mag zijn om de winning van aardwarmte rendabel te maken. Het college stelt

als randvoorwaarde voor de winning van aardwarmte hierbij de 'onvermijdelijke' delfstoffen aantoonbaar tot een minimum moeten zijn beperkt en dat eventueel geplande combinatie van warmte en fossiel (dual play) is uitgesloten. Het college is van mening dat dit noodzakelijk is voor het behoud van draagvlak voor aardwarmtewinning.

Het college heeft ook aangegeven van mening te zijn dat in de afwegingskaders concrete criteria en voorschriften opgenomen dienen te worden over wanneer winning veilig en verantwoord is, zodat alle belanghebbenden hiermee rekening kunnen houden. Op basis van een locatie specifiek geologisch onderzoek van de ondergrond moet de aanvrager onderbouwen of er bodembeweging is te verwachten als gevolg van het opsporen of winnen van aardwarmte. Wanneer er bodembeweging is te verwachten die mogelijk schade kan veroorzaken aan gebouwen of infrastructurele werken, moet ook een beoordeling van de risico's voor omwonenden, gebouwen of infrastructurele werken worden gemaakt. Naar het oordeel van het college zullen integrale lange termijn aansprakelijkheid, financiële reserves van vergunninghouder en omgekeerde bewijslast in geval van schade wettelijk geregeld moeten zijn. Een nulmeting van de huidige situatie en juiste inzet van de juiste meetapparatuur is belangrijk en tiltmeters zijn hier een belangrijk onderdeel van.

Het college heeft tot slot aangegeven dat twee belangrijke innovatiesporen ontbreken in het wetsvoorstel. Te weten een innovatiespoor gericht op het minimaliseren van de risico's op bodembeweging en een innovatiespoor gericht op het minimaliseren van de hoeveelheid onvermijdelijke delfstoffen.

Geen plaats voor olie- en gaswinning in de Regionale Energiestrategie U16

De gemeente Woerden heeft binnen de regionale energiestrategie U16 meerdere keren haar zorgen uitgesproken over olie- en gaswinning. Ook is actief steun gezocht voor het standpunt dat er geen plaats is voor olie- en gaswinning binnen de regionale energiestrategie. Dit heeft geen plaats gekregen in de startnotitie. Reden voor het college om de raad in het raadsvoorstel Startnotitie regionale energie strategie ([19R.00618](#)) te vragen om het standpunt in te nemen dat er in de RES U16 geen ruimte is voor gaswinning en dat de hoeveelheid vrijkomend/gewonnen gas bij het winnen van aardwarmte zo veel mogelijk moet worden beperkt.

Financiën:

De kosten voor het uitvoeren van de onderzoeks- en lobbyagenda zijn opgenomen in de begroting voor 2019.

Vervolg:

De komende maanden zullen verschillende acties worden ondernomen om voor de gemeente Woerden een sterkere positie op te bouwen om eventuele winning tegen te gaan. Deze behelzen onder meer:

- Het college bereidt in U16 verband en in overleg met andere gemeenten met kleine gasvelden een motie voor de bijzonder algemene ledenvergadering van de VNG over het Klimaatakkoord in november voor (zie bijlage 19.087255). In deze motie verzoekt het college het VNG-congres om uit te spreken dat de Regionale Energiestrategie bedoeld is voor het maken van afspraken over de transitie naar het toekomstige CO2-arme energiesysteem en dat hierin daarom geen plaats is voor afspraken over winning van aardgas. Ook willen we dat VNG bij het rijk bepleit om af te zien van het verhogen of het versnellen van de productie van de huidige gaswinning(sinstallaties), af te zien van het in productie nemen van nieuwe gaswinning(sinstallaties) dan wel het opnieuw in productie nemen van eerder gesloten gasvelden, de winning uit bestaande velden waar mogelijk af te bouwen en de hoeveelheid vrijkomend en gewonnen aard- en schaliegas bij winning van aardwarmte zoveel mogelijk te beperken;
- De gemeente blijft in overleg met eigenaar Vermilion en het ministerie van EZK over eventuele plannen;
- Er wordt blijvend overlegd met andere gemeenten over olie- en gaswinning uit kleine velden in het Bestuurlijk platform voor mijnbouwgemeenten van VNG;
- De bij gaswinning horende (ruimtelijk) gevolgen krijgen een plek in de juiste beleidskaders, waaronder de omgevingswet, hierbij wordt geleerd van de aanpak in de gemeente Haastrecht en

- de gemeente Smallingerland;
- De gemeente onderzoekt de mogelijkheden die de gerechtelijke uitspraak over de programmatische aanpak stikstof biedt om olie- en gaswinning te voorkomen;
 - De gemeente inventariseert welke kennisvragen beantwoord dienen te worden en welke prioriteit het beantwoorden van de verschillende kennisvragen heeft. Ook wordt geïnventariseerd welke data nodig is om de kennisvragen te beantwoorden, en of deze data beschikbaar is.
 - De gemeente is kritisch op de modellen die gebruikt worden om het effect van olie- en gaswinning op bodemdaling en bodemtrilling te onderzoeken en beziet of betere modellen beschikbaar zijn.
 - De gemeente zoekt continu afstemming met Stichting Laat Woerden Niet Zakken, buurgemeenten, de provincie en andere partners.

Deze acties zijn behoudens eventuele plannen vanuit Vermilion. Mocht blijken dat Vermilion een winningsplan in gaat dienen om winning mogelijk te maken zal het college uw raad zo snel mogelijk informeren en zich bezinnen op een herijking (en intensivering) van de inzet.

Bijlagen:

- Reactie op internetconsultatie wetsvoorstel aardwarmte geregistreerd onder corsanummer: 19U.15560
- De aardbeving te veel? Manuel Sintubin, professor in de geologie, verbonden aan het Departement Aard- en Omgevingswetenschappen aan de Katholieke Universiteit Leuven geregistreerd onder corsanummer: 19.087254
- Concept motie bijzondere algemene ledenvergadering VNG Klimaatakkoord: geen plaats voor gaswinning in de regionale energiestrategie geregistreerd onder corsanummer: 19.087255

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20101
2500 EC 'S-GRAVENHAGE

Blekerijlaan 14
3447 GR Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 84 51
gemeentehuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Onderwerp: Internetconsultatie Wetsvoorstel aanpassing vergunningstelsel aardwarmte

Wetsvoorstel aanpassing		
Uw Kenmerk: vergunningstelsel aardwarmte	Uw brief van: geregistreerd onder nr.:	Datum 3 juli 2019
Ons Kenmerk	Doorkiesnummer/Behandeld door:	Verz. 17 juli 2019
19U.15560	8699 / K. Beek	

Geachte heer / mevrouw,

Het college van Woerden (het "college") heeft het Wetsvoorstel aanpassing vergunningstelsel aardwarmte met belangstelling bestudeerd. Het college heeft in een eerdere reactie op de concessieverlening aan Warmtebron Utrecht aangegeven positief kritisch te staan tegenover de ontwikkeling van aardwarmte. Daarbij hebben wij een aantal voorwaarden meegegeven, te weten:

- Veiligheid staat altijd voorop. Wanneer deze in het geding is / lijkt te zijn moet het project herbezien worden.
- De drinkwaterwinning en milieukwaliteit mogen niet in het geding komen.
- Het is nagenoeg onvermijdelijk dat aardgas vrijkomt bij het winnen van aardwarmte. In de vergunning dient gewaarborgd te worden dat de hoeveelheid af te vangen aardgas zoveel mogelijk wordt beperkt.
- Er moeten voldoende voorwaarden ingebouwd worden die er voor zorgen dat belangrijke afsluitende lagen in stand worden gehouden.
- Dat er goede, duurzame en sluitende afspraken worden gemaakt voor een schaderegeling in het geval schade ontstaat door de activiteiten.
- Tot slot dienen gemeenten en provincie op de hoogte gehouden te worden van de uitkomsten van onderzoek, en met name de monitoringsresultaten gedurende het gehele project (vanaf het verkennen tot en met het opruimen).

Wij hebben ook uw wetsvoorstel getoetst aan deze criteria. Het college is van mening dat het wetsvoorstel op punten tegemoet komt aan deze voorwaarden, maar dat er tegelijkertijd zorgpunten zijn en blijven.

Positieve punten

Het college vindt het positief dat de mijnbouwwet wordt aangepast en dat de procedure van vergunningverlening voor aardwarmte meer wordt toegesneden op aardwarmte. Zo vindt het college het positief dat bij een vergunning voor een proefboring meteen een voorlopige winningsvergunning wordt verleend, zodat er bij een succesvolle proefboring niet gewacht hoeft te worden met leveren van warmte op de definitieve winningsvergunning. Dit verkort de doorlooptijd tussen proefboring en daadwerkelijke warmtelevering, wat zowel voor de exploitant van de warmtebron als voor de afnemers van warmte voor grotere zekerheid en lagere kosten zorgt.

Ook vindt het college het positief dat in het wetsvoorstel een expliciete koppeling tussen warmtewinning en warmtelevering wordt gemaakt. Dit versterkt de regierol voor gemeenten in de warmtetransitie.

Zorgpunten met betrekking tot het wetsvoorstel

Naast deze positieve kanten aan het wetsvoorstel heeft het college van Woerden ook aandachtspunten en zorgen over het wetsvoorstel aanpassing vergunningstelsel aardwarmte en over aardwarmtewinning.

Aardwarmte en geïnduceerde aardbevingen

Het college maakt zich op de eerste plaats zorgen over de risico's van aardwarmtewinning, dat momenteel een knuffelstatus lijkt te hebben in de energietransitie. Naar mening van het college van Woerden gaat het bij aardwarmte om mijnbouwactiviteiten met alle daarbij behorende risico's, inclusief het risico op geïnduceerde aardbevingen. Die volgens de Q&A van de provincie Utrecht over aardwarmte een kracht kunnen hebben van 3,5 op de schaal van Richter.

Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) kondigde eerder dit jaar aan het toezicht op de aardwarmtesector en op mijnbouwputten te intensiveren. Specifiek voor aardwarmte constateerde SodM dat het technisch ontwerp van de putten voor geothermie niet voldoende is. Volgens SodM hebben alle geothermieputten last van corrosie, wat onder controle wordt gehouden door anti-corrosiemiddelen te gebruiken. SodM concludeert dat nog niet alle geothermisten een goedwerkend veiligheidsbeheerssysteem voor hun putten hebben. Dit baart het college zorgen.

Het college maakt zich ook zorgen over de risico's van geïnduceerde aardbevingen in inactieve breuklijnen, zoals deze bijvoorbeeld op zondagavond 23 juni 2019 veroorzaakt werd door de injectieput van de Balmatt geothermiecentrale van het Vlaamse onderzoeksinstituut VITO. Hier deed zich een aardbeving voor met een lokale magnitude M_L 2.1 op 4 kilometer diepte. Waarbij opgemerkt dat het college van mening is dat de magnitude hierbij niet alleszeggend is, omdat ondiepe bevingen grotere effecten aan gebouwen en infrastructuur op maaiveld kunnen hebben dan diepe bevingen van een zelfde magnitude.

Mijnbouwwet als economische wet

Het college vindt het zorgelijk dat de mijnbouwwet in essentie een economische wet is en blijft, gericht op het planmatig en economisch uitnuttend van de ondergrond. Het college vindt dat niet meer van deze tijd en is van mening dat de mijnbouwwet omgevormd dient te worden in de geest van de Omgevingswet, waarbij een integrale afweging van omgevingsbelangen voorop staat. Daar hoort ook bij dat een concessie, opsporingsvergunning of winningsvergunning ingetrokken moet kunnen worden wanneer deze langere tijd niet is gebruikt, net als bij een omgevingsvergunning, zonder dat de concessie of vergunning tot handelswaar wordt. Een dergelijke structuur en handelwijze biedt meer zekerheden aan de omgeving dat een niet gebruikte concessie of vergunning na verloop van tijd van rechtswege vervalft. Waarna een nieuwe gegadigde opnieuw een concessie of vergunning aan dient te vragen, zonder rechten te kunnen ontleenen aan in een ver verleden verleende concessies of vergunningen.

Ook de lange looptijden van concessies, opsporingsvergunningen en winningsvergunningen leveren onzekerheid op voor de omgeving. Zeker als er langere tijd geen concrete plannen voor exploitatie worden ontwikkeld.

Winning van onvermijdelijke delfstoffen

In het wetsvoorstel wordt eufemistisch gesproken over onvermijdelijke delfstoffen, in de praktijk gaat dit bij aardwarmte over olie en (schalie)gaswinning. Het college is tegen gas- en oliewinning uit kleine velden en vindt dat er geen plaats is voor (nieuwe) gas- en oliewinning gelet op de klimaatambities van het Kabinet en van Woerden. We zijn dan ook van mening dat gas- en/of oliewinning geen middel mag zijn om de winning van aardwarmte rendabel te maken. Het college stelt als randvoorwaarde voor de winning van aardwarmte hierbij de 'onvermijdelijke' delfstoffen aantoonbaar tot een minimum moeten zijn beperkt en dat eventueel geplande combinatie van warmte en fossiel (dual play) is uitgesloten. Het college is van mening dat dit noodzakelijk is voor het behoud van draagvlak voor aardwarmtewinning. Daarom zijn we van mening dat in het wetsvoorstel opgenomen behoort te worden dat gegadigden voor het zoeken naar of winnen van aardwarmte duidelijk dienen te maken hoe de hoeveelheid te winnen onvermijdelijke delfstoffen zo veel mogelijk beperkt wordt. Bij meerdere gegadigden behoort het minimaliseren van de hoeveelheid onvermijdelijke delfstoffen een positief beoordelingscriterium te zijn bij het rangschikken van verschillende aanvragers. Dit dient bij voorkeur vastgelegd te worden in de wet en niet bij of krachtens algemene maatregel van bestuur.

Afwegingskaders

Het college is van mening dat in de afwegingskaders concrete criteria en voorschriften opgenomen dienen te worden over wanneer winning veilig en verantwoord is, zodat alle belanghebbenden hiermee rekening kunnen houden. Op basis van een locatie specifiek geologisch onderzoek van de ondergrond moet de aanvrager onderbouwen of er bodembeweging is te verwachten als gevolg van het opsporen of winnen van aardwarmte. Wanneer er bodembeweging is te verwachten die mogelijk schade kan veroorzaken aan gebouwen of infrastructurele werken, moet ook een beoordeling van de risico's voor omwonenden, gebouwen of infrastructurele werken worden gemaakt. Naar het oordeel van het college zullen integrale lange termijn aansprakelijkheid, financiële reserves van vergunninghouder en omgekeerde bewijslast in geval van schade wettelijk geregeld moeten zijn. Een nulmeting van de huidige situatie en juiste inzet van de juiste meetapparatuur is belangrijk en tiltmeters zijn hier een belangrijk onderdeel van.

Innovatie en minimaliseren risico's

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat technologische innovaties en innovatieve concepten het potentieel van aardwarmte nog verder kunnen verhogen. Daarbij ontbreekt naar mening van het college het gericht inzetten van innovatie om mijnbouwrisico's van aardwarmte (waaronder trillingen en bodem/waterverontreiniging) te minimaliseren door bijvoorbeeld gebruik te maken van gesloten systemen. Bijkomend voordeel is dat afkoeling van de watervoerende lagen en dichtslibben van de installatie wordt voorkomen en winning beter kan worden afgestemd op de vraag in de gebouwde omgeving. Een innovatiespoor gericht op het minimaliseren van de hoeveelheid onvermijdelijke delfstoffen ontbreekt eveneens.

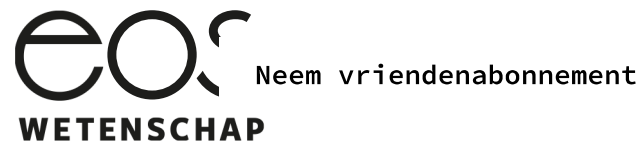
Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Eos Blogs Natuur & Milieu

De aardbeving te veel?

Zondagavond vond in Mol opnieuw een aardbeving plaats met een kracht van 2.1 op de schaal van Richter. Ze werd veroorzaakt door activiteit van een geothermiecentrale van het Vlaamse onderzoeksinstituut VITO. Deze keer werd ze gevoeld door inwoners van het nabijgelegen Dessel. Is dit de schok te veel voor de geothermiecentrale?

Zondagavond 23 juni 2019 werd het Kempense Dessel opgeschrikt door een lichte aardbeving met een lokale magnitude M_L 2.1. En neen, deze aardbeving werd niet veroorzaakt door een van de hardrockbands op de naburige *Graspop Metal Meeting*. De aardbeving deed zich voor op zo'n 4 kilometer diepte ter hoogte van de injectieput van de Balmatt geothermiecentrale van het Vlaamse onderzoeksinstituut VITO.

Op het moment van de aardbeving was de geothermiecentrale niet operationeel. Toch is deze aardbeving zonder enige twijfel in verband te brengen met de centrale. Dat de injectie in het geothermische reservoir vele uiterst kleine aardbevingen induceert, dat weten we al sinds de eerste proeven zo'n twee jaar geleden (zie 'Nu ook geïnduceerde aardbevingen in Vlaanderen' - 15 maart 2017). Microseismiciteit is inderdaad inherent aan geothermie.

Maar op 18 december 2018 vond een eerste aardbeving plaats met een magnitude groter dan M_L 1.0, namelijk met een lokale magnitude M_L 1.2. Op 18 januari 2019 volgde een aardbeving met een lokale magnitude M_L 1.5. En nu zondag was het weer prijs. Alleen kon je de aardbeving deze keer voelen tot in Dessel. Voor het ogenblik (26 juni 2019) zijn er op de website van de Belgische seismologische dienst al 35 meldingen van mensen die de aardbeving gevoeld hebben.

Het merendeel van de meldingen is voorlopig gecatalogeerd als intensiteit III,

Dit artikel delen op:

 Facebook

 Twitter

 LinkedIn

Gerelateerde artikels

Dit is een artikel van:
Eos Blogs

Maar wetenschap is meer: er is ook een duurzame boomgaard nodig.

Natuurwetenschappen

▶ Als we haar wortels voeden, bloesemt de wetenschap

Het is aanlokkelijk om radicaal te kiezen voor onmiddellijk toepasbaar onderzoek. Maar als we echt vruchten willen plukken van de wetenschap, dan moeten we vooral haar wortels voeden.

Door [Sylvia Wenmackers](#)

Dit is een artikel van:
OpgroeienBlog

Psyche & Brein

Hoogbegaafdheid onder de loep: De overgang naar de middelbare school

Leerlingen met hoge cognitieve vaardigheden ervaren unieke uitdagingen in de overgang naar de middelbare school.

Door [Alicia Ramos](#)

Dit is een artikel van:
Eos Blogs

Ruimte

Twintigduizend mijlen onder een buitenaardse zee

Op Europa, een ijsmaan van Jupiter, bevinden zich watervulkanen. Die kunnen ons meer leren over de aanwezigheid van leven in haar verborgen oceaan.

Door [Hans Huybrighs](#)

Keuze van de redactie

- Natuur & Milieu

1. Nieuw bestrijdingsmiddel tegen teken ontdekt

- Technologie

2. Stoot een elektrische auto evenveel CO2 uit als diesel?

- Gezondheid

3. Keizersnede verhoogt kans op autisme en ADHD

- Gezondheid

4. Is het 5G-netwerk een gevaar voor de volksgezondheid?

- Natuur & Milieu

5. Hittegolven in de oceaan hebben desastreuze gevolgen

Kies je nieuwsbrief

**Eos
Wetenschap**
2 x week

Tracé
Wekelijks

**Psyche &
brein**
Tweewekelijks

Geschiedenis
Maandelijks

**Iedereen
wetenschapper**
Maandelijks

E-mailadres

Inschrijven

Eos Wetenschap

Eos maandblad

Digitale themanummers

Eos Psyche&Brein

Eos Geschiedenis

Eos Tracé

Iedereen Wetenschapper

Onze nieuwsbrieven

Grijze cellen

Eos Pipet

Breinbreker

Ons Manifest

Contact

Abonnementendienst

Tijdschriftenwinkel

Adverteren

Redactie

Stages en jobs

Volg ons op

© EOS

- DISCLAIMER • PRIVACY • VERKOOPSVOORWAARDEN
- COOKIES AANPASSEN

ciM internet

SITE BY

WIENI

Concept motie **Geen nieuwe gaswinning en afbouw bestaande gaswinning**

[VNG-aanhef invullen]

Constaterende dat:

- Het rijk de gaswinning uit het Groninger gasveld uiterlijk in 2030 wil beëindigen;
- Het rijk de aansluitplicht voor gas bij nieuwbouw vanaf 1 juli 2018 heeft geschrapt;
- Het rijk, provincies, waterschappen en gemeenten in het Interbestuurlijk Programma 2018 afspraken hebben gemaakt over het maken van warmteplannen voor het uitfaseren van aardgas als warmtebron voor de gebouwde omgeving;
- Het rijk stel dat hiermee de winning uit kleine velden in de afbouwfase is beland;

Overwegende dat:

- Het Klimaatakkoord zich richt op het vergroten van het aandeel duurzame energie en CO2 reductie;
- Het Klimaatakkoord een regierol voor gemeenten ziet bij het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving en bij het realiseren van hernieuwbare elektriciteitsproductie op land;
- Regionale afspraken hierover in de regionale energiestrategie worden vastgelegd;
- Het niet aan bewoners uit te leggen is dat zij hun woningen aardgasvrij dienen te maken terwijl de gaswinning in kleine velden onverminderd doorgaat;
- Draagvlak voor gaswinning uit kleine velden op land ontbreekt bij gemeenten en burgers door de veroorzaakte schade in Groningen, en doordat gaswinning bestaande problemen ten gevolge van bodemdaling in meerdere gemeenten verergert;
- Gemeenten het Kabinetsbeleid om de bestaande gaswinning in Groningen en uit kleine velden op land af te bouwen steunen;
- Aardwarmte een belangrijke rol kan gaan spelen bij het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving en dat bij de winning hiervan aardgas en schaliegas vrij kunnen komen;

Verzoekt het VNG-congres om uit te spreken dat:

- de RESSen bedoelt zijn voor het maken van afspraken over de transitie naar het toekomstige CO2-arme energiesysteem en dat hierin daarom geen plaats is voor afspraken over winning van aardgas.

En om bij het Rijk te bepleiten om:

- af te zien van het verhogen of het versnellen van de productie van de huidige gaswinning(sinstallaties);
- af te zien van het in productie nemen van nieuwe gaswinning(sinstallaties) dan wel het opnieuw in productie nemen van eerder gesloten gasvelden;
- winning uit bestaande velden waar mogelijk af te bouwen, zoals dat ook in Groningen gebeurt;
- de hoeveelheid vrijkomend en gewonnen aard- en schaliegas bij winning van aardwarmte zoveel mogelijk moet worden beperkt.

En verzoekt het VNG-bestuur om het ministerie van Economische Zaken en Klimaat per brief over het standpunt van de VNG leden en de inhoud van deze motie te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

[ondertekening invullen]